

Rheoliadau drafft a osodwyd gerbron Senedd Cymru o dan adran 120A(9) o Ddeddf Adeiladu 1984, i'w cymeradwyo drwy benderfyniad gan Senedd Cymru.

OFFERYNNAU STATUDOL
CYMRU DRAFFT

2023 Rhif (Cy.)

ADEILADU AC ADEILADAU,
CYMRU

Rheoliadau Diogelwch Adeiladau
(Diffiniad o Adeilad Risg Uwch)
(Cyfnod Dylunio ac Adeiladu)
(Cymru) 2023

NODYN ESBONIADOL

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Rheoliadau)

Mae'r Rheoliadau hyn yn diffinio'r hyn yw adeilad risg uwch at ddibenion adran 120I o Ddeddf Adeiladu 1984 ("Deddf 1984"). Mae Rhan 3 o Ddeddf Diogelwch Adeiladau 2022 ("Deddf 2022"), a fewnosododd adran 120I yn Neddf 1984, yn gwneud darpariaeth ar gyfer adeiladau risg uwch i fod yn ddarostyngedig i drefn reoleiddiol fanylach yn ystod y cyfnod dylunio ac adeiladu.

Mae rheoliad 3 yn diffinio adeilad risg uwch yn adeilad sydd naill ai yn 18 metr neu fwy o uchder neu sydd ag o leiaf 7 llawr sydd hefyd yn cynnwys o leiaf un uned breswyl neu sy'n ysbyty neu'n gartref gofal. Mae rheoliad 4 yn manylu ar sut y dylid mesur uchder adeilad at ddibenion rheoliad 3. Mae rheoliad 5 yn gwneud darpariaeth ynghylch sut y dylid cyfrifo nifer y lloriau sydd mewn adeilad. Mae rheoliad 6 yn rhestru adeiladau sydd wedi eu heithrio o'r diffiniad yn rheoliad 3 ac nad ydynt felly yn adeiladau risg uwch at ddibenion y drefn reoleiddiol fanylach.

Ystyriwyd Cod Ymarfer Gweinidogion Cymru ar gynnal Aseidiadau Effaith Rheoleiddiol mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn. O ganlyniad, lluniwyd aseiad effaith rheoleiddiol o'r costau a'r manteision sy'n debygol o ddeillio o gydymffurfio â'r Rheoliadau hyn. Gellir cael copi oddi wrth: Llywodraeth Cymru, Parc Cathays, Caerdydd, CF10 3NQ ac mae wedi ei gyhoeddi ar www.llyw.cymru.

Rheoliadau drafft a osodwyd gerbron Senedd Cymru o dan adran 120A(9) o Ddeddf Adeiladu 1984, i'w cymeradwyo drwy benderfyniad gan Senedd Cymru.

OFFERYNNAU STATUDOL
CYMRU DRAFFT

2023 Rhif (Cy.)

**ADEILADU AC ADEILADAU,
CYMRU**

**Rheoliadau Diogelwch Adeiladau
(Diffiniad o Adeilad Risg Uwch)
(Cyfnod Dylunio ac Adeiladu)
(Cymru) 2023**

Gwnaed ***

Yn dod i rym ***

Mae Gweinidogion Cymru, drwy arfer y pwerau a roddir iddynt gan adrannau 120A(3) a 120I(2), (4) a (5)(a) o Ddeddf Adeiladu 1984(1), yn gwneud y Rheoliadau a ganlyn.

Yn unol ag adran 120C(2)(2) o Ddeddf Adeiladu 1984 mae Gweinidogion Cymru wedi ymgynghori â Phwyllgor Cynghori Cymru ar Reoliadau Adeiladu ac unrhyw bersonau eraill y maent yn ystyried eu bod yn briodol.

Yn unol ag adran 120A(9) o Ddeddf Adeiladu 1984 gosodwyd drafft o'r Rheoliadau hyn gerbron Senedd Cymru ac fe'i cymeradwywyd ganddi drwy benderfyniad.

Enwi a chychwyn

1.—(1) Enw'r Rheoliadau hyn yw Rheoliadau Diogelwch Adeiladau (Diffiniad o Adeilad Risg Uwch) (Cyfnod Dylunio ac Adeiladu) (Cymru) 2023.

-
- (1) 1984 p. 55. Mewnosodwyd adran 120A gan baragraff 77 o Atodlen 5 i Ddeddf Diogelwch Adeiladau 2022 (p. 30) a mewnosodwyd adran 120I gan adran 31 o'r Ddeddf honno.
- (2) Mewnosodwyd adran 120C gan baragraff 77 o Atodlen 5 i Ddeddf Diogelwch Adeiladau 2022.

(2) Daw'r Rheoliadau hyn i rym ar ***.

Dehongli

2. Yn y Rheoliadau hyn—

mae “adeilad” (“*building*”) yn cynnwys unrhyw strwythur neu adeiladwaith, ac unrhyw ran o adeilad, fel y'i diffinnir yn y modd hwnnw, ond nid yw'n cynnwys cyfarpar neu beiriannau a gynhwysir mewn adeilad;

mae i “adeilad a eithrir” (“*excluded building*”) yr ystyr a roddir yn rheoliad 6;

mae “annedd” (“*dwelling*”) yn cynnwys tŷ annedd a fflat hunangynhwysol;

ystyr “cartref gofal” (“*care home*”) yw man lle y mae gwasanaeth cartref gofal o fewn ystyr Rhan 1 o Ddeddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016(1) yn cael ei ddarparu yn gyfan gwbl neu'n bennaf i bersonau sy'n 18 oed neu'n hŷn;

ystyr “cartref plant” (“*children's home*”) yw man lle y mae gwasanaeth cartref gofal neu wasanaeth llety diogel o fewn ystyr Rhan 1 o Ddeddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016 yn cael ei ddarparu yn gyfan gwbl neu'n bennaf i bersonau sydd o dan 18 oed, ond nad yw'n—

(a) sefydliad o fewn y sector addysg uwch fel y'i diffinnir gan adran 91(3) o Ddeddf Addysg Bellach ac Uwch 1992(2);

(b) man lle y darperir llety at ddibenion—

(i) gwyliau;

(ii) gweithgareddau hamdden, adloniadol, chwaraeon, diwylliannol neu addysgol;

oni bai bod person o dan 18 oed wedi ei letya yno am fwy na 28 o ddiwrnodau mewn unrhyw gyfnod o 12 mis;

ystyr “fflat” (“*flat*”) yw mangre ar wahân a hunangynhwysol sydd wedi ei hadeiladu neu ei haddasu i'w defnyddio at ddibenion preswyl ac sy'n ffurfio rhan o adeilad y caiff ei rannu yn llorweddol o ryw ran arall ohono;

ystyr “hostel” (“*hostel*”) yw hostel ac eithrio hostel sy'n darparu llety dros dro i'r rheini sy'n preswyl fel arfer yn rhywle arall;

ystyr “lefel y ddaear” (“*ground level*”), mewn perthynas ag adeilad, yw—

---

(1) 2016 decc 2.

(2) 1992 p. 13. Diwygwyd adran 91(3) gan baragraff 13(2) o Atodlen 8 i Ddeddf Prentisiaethau, Sgiliau, Plant a Dysgu 2009 (p. 22).

- (a) lefel arwyneb y ddaear yn union gerllaw'r adeilad, neu
  - (b) pan nad yw lefel arwyneb y ddaear y lleolir yr adeilad arno yn unffurf, lefel y rhan isaf o arwyneb y ddaear yn union gerllaw'r adeilad;
- ystyr “mangre filwrol” (“*military premises*”) yw—
- (c) barics milwrol,
  - (d) adeilad a ddefnyddir yn unig at ddibenion y lluoedd arfog, neu
  - (e) adeilad a ddefnyddir yn unig at ddibenion llu arfog sy'n ymweld neu bencadlys rhyngwladol neu sefydliad amddiffyn a benodwyd at ddibenion Deddf Pencadlys Rhyngwladol a Sefydliadau Amddiffyn 1964(1).

ystyr “sefydliad hamdden dros dro” (“*temporary leisure establishment*”) yw gwesty neu sefydliad tebyg sy'n cynnig llety dros nos at ddibenion hamdden;

ystyr “sefydliad preswyl diogel” (“*secure residential institution*”) yw sefydliad a ddefnyddir ar gyfer darparu llety preswyl diogel, gan gynnwys defnydd ohono fel carchar, sefydliad troseddwyd ifanc, canolfan gadw, canolfan hyfforddi ddiogel, dalfa, canolfan aros tymor byr, ysbyty diogel neu lety diogel awdurdod lleol ar gyfer personau sy'n 18 oed neu'n hŷn;

ystyr “uned breswyl” (“*residential unit*”) yw annedd neu unrhyw uned lety arall a ddefnyddir gan un neu fwy o bersonau i fyw a chysgu ynddi neu ynddo ac mae'n cynnwys ystafell mewn hostel, ystafell mewn neuadd breswyl neu lety arall ar gyfer myfyrwyr neu ddisgyblion, ac ystafell mewn cartref plant;

ystyr “ysbyty” (“*hospital*”) yw ysbyty gwasanaeth iechyd o fewn ystyr Deddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006 (gweler adran 206(1) o'r Ddeddf honno) neu ysbyty annibynnol o fewn ystyr Deddf Safonau Gofal 2000.

Diffiniad o adeilad risg uwch

3. At ddibenion Deddf Adeiladu 1984, adeilad risg uwch yw adeilad—

- (a) sy'n—
  - (i) o leiaf 18 metr o uchder (pan gaiff ei fesur yn unol â rheoliad 4), neu
  - (ii) sydd ag o leiaf 7 llawr (pan gânt eu cyfrifo yn unol â rheoliad 5) ac
- (b) sydd naill ai—

---

(1) 1964 p. 5.

- (i) yn cynnwys o leiaf un uned breswyl,
  - (ii) yn ysbyty sydd ag o leiaf un gwely a fwriedir i'w ddefnyddio gan berson sydd wedi ei dderbyn i'r fangre ar gyfer arhosiad dros nos, neu
  - (iii) yn gartref gofal, ac
- (c) nad yw'n adeilad a eithrir (gweler rheoliad 6).

Mesur uchder adeilad

4.—(1) Yn ddarostyngedig i baragraff (2), at ddibenion rheoliad 3(a)(i) mesurir uchder adeilad o lefel y ddaear hyd at arwyneb llawr uchaf llawr uchaf yr adeilad.

(2) At ddibenion mesur uchder adeilad, anwybyddir uchder y canlynol—

- (a) unrhyw beiriannau pen to neu ardaloedd cyfarpar;
- (b) unrhyw lawr uchaf sy'n cynnwys peiriannau neu ystafelloedd cyfarpar yn unig.

Cyfrifo lloriau mewn adeilad

5.—(1) At ddibenion rheoliad 3(1)(a)(ii) cyfrifir nifer y lloriau mewn adeilad yn y safle sy'n rhoi'r nifer mwyaf o loriau, yn ddarostyngedig i—

- (a) diystyrir unrhyw lawr sydd o dan lefel y ddaear;
- (b) ystyrir unrhyw lawr mesanîn yn llawr os yw ei arwynebeddau llawr mewnol yn o leiaf hanner arwynebedd llawr mewnol y llawr mwyaf yn yr adeilad nad yw o dan lefel y ddaear.

(2) At ddibenion y rheoliad hwn, mae llawr o dan lefel y ddaear os yw arwyneb gorffenedig nenfwd y llawr o dan lefel y ddaear.

Adeiladau a eithrir

6.—(1) At ddibenion rheoliad 3(c) mae adeilad yn adeilad a eithrir os yw'n adeilad a ddefnyddir yn gyfan gwbl ar gyfer—

- (a) sefydliad preswyl diogel,
- (b) sefydliad hamdden dros dro, neu
- (c) mangre filwrol.

Enw

Y Gweinidog Newid Hinsawdd, un o Weinidogion

Cymru

Dyddiad